

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 137g/2019

privind excepția de neconstituționalitate
a unor prevederi din articolul 325 alin. (1) din Codul penal
(pedeapsa pentru infracțiunea de corupere activă)

CHIȘINĂU

25 noiembrie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlii Vladimir ȚURCAN, *președinte*,
dlii Eduard ABABEI,
dnei Domnica MANOLE,
dlii Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlii Serghei ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlii Gheorghe Reniță, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea depusă și
înregistrată pe 24 iulie 2019,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „se pedepsește cu închisoare de până la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale” din articolul 325 alin. (1) din Codul penal, ridicată de dna avocat Anna Aladova, în dosarul nr. 1-255/2017, pendinte la Judecătoria Comrat, sediul Ceadâr-Lunga.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională, pe 24 iulie 2019, de către dl judecător Serghei Pilipenco de la Judecătoria Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, se află cauza penală de învinuire a dlii Dmitri Moscoglo de comiterea, între altele, a infracțiunii prevăzute de articolul 325 alin. (1) din Codul penal [*coruperea activă*].

4. Pe 15 martie 2019, în cadrul ședinței de judecată, dna avocat Anna Aladova, apărătorul dlii Dmitri Moscoglo, a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „se pedepsește cu închisoare de până la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale” din articolul 325 alin. (1) din Codul penal.

5. Printr-o încheiere din aceeași dată, Judecătoria Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, a admis cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 25

Libertatea individuală și siguranța persoanei

„(1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile.

[...].”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

[...].”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

7. Prevederile relevante ale Codului penal sunt următoarele:

Articolul 324

Corupere pasivă

„(1) Pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către o persoană publică sau de către o persoană publică străină de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, sau acceptarea ofertei ori promisiunii acestora pentru a îndeplini sau

nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.

[...]

4) Acțiunile prevăzute la alin. (1), săvârșite în proporții care nu depășesc 100 unități convenționale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.”

Articolul 325 Coruperea activă

„(1) Promisiunea, oferirea sau darea, personal sau prin mijlocitor, unei persoane publice sau unei persoane publice străine de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru aceasta sau pentru o altă persoană, pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia

se pedepsește cu închisoare de până la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autoarei excepției de neconstituționalitate

8. În argumentarea excepției de neconstituționalitate, autoarea pretinde că legislatorul a stabilit, la articolul 325 alin. (1) din Codul penal, o pedeapsă mai aspră pentru faptele care constituie corupție activă, în comparație cu infracțiunea de corupție pasivă, prevăzută la articolul 324 alin. (4) din același Cod.

9. De asemenea, autoarea excepției de neconstituționalitate susține că sancțiunea prevăzută la articolul 325 alin.(1) din Codul penal instituie un tratament diferențiat între un simplu cetățean (care este subiectul infracțiunii de corupere activă) și persoana publică (care este subiectul infracțiunii de corupere pasivă).

10. Totodată, autorul excepției de neconstituționalitate menționează că amenda stabilită ca pedeapsă de articolul 325 alin. (1) din Codul penal depășește salariul mediu pe economie de 16 ori. Această pedeapsă lipsește persoana de mijloace de existență pe un termen de circa 16 luni. Astfel, amenda aplicabilă unei persoane fizice pentru corupere activă constituie o pedeapsă disproporționată și inumană.

11. În opinia sa, sancțiunea stabilită de articolul 325 alin. (1) din Codul penal pentru persoana fizică contravine articolelor 1 alin. (3) (care stabilește trăsăturile definitorii ale statului de drept), 16 (care garantează principiul egalității), 25 alin. (1) (care garantează dreptul la libertate), 46 (care garantează dreptul de proprietate) și 54 (care stabilește cazurile în care drepturile pot fi restrânse) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului penal, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dna avocat Anna Aladova, în dosarul nr. 1-255/2017, pendinte la Judecătoria Comrat, sediul Ceadâr-Lunga. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „se pedepsește cu închisoare de până la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale” din articolul 325 alin. (1) din Codul penal. Prevederile contestate stabilesc pedeapsa pentru faptele care constituie infracțiunea de corupere activă.

16. Cu titlu preliminar, Curtea constată că i s-a solicitat anterior să verifice constituționalitatea textului criticat. Obiectul prezentei sesizări este identic cu obiectul sesizărilor nr. 207g/2018 și nr. 25g/2019, care au fost declarate inadmisibile prin Decizia nr. 167 din 20 decembrie 2018 și, respectiv, prin Decizia nr. 20 din 11 februarie 2019.

17. Astfel, excepția de neconstituționalitate este una repetitivă. Totuși, de principiu, această situație nu poate să constituie un impediment pentru a solicita controlul de constituționalitate al unor prevederi din perspectiva altor critici de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 40 din 8 mai 2018, § 18). În astfel de cazuri, Curtea trebuie să verifice dacă sesizarea conține argumente noi sau dacă există circumstanțe de ordin general care să justifice o altă soluție privind admisibilitatea.

18. Analizând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că autoarea acesteia a preluat aceleași critici de neconstituționalitate cu privire la pretinsa discriminare dintre subiectul infracțiunii de corupere activă (care poate fi un simplu cetățean) și subiectul infracțiunii de corupere pasivă (care poate fi doar o persoană publică). Ca și autorii sesizărilor anterioare, autoarea acestei sesizări a susținut că legislatorul a trebuit să stabilească pentru persoanele care au promis, au oferit sau au dat, personal sau prin mijlocitor, unei persoane publice sau unei persoane publice străine bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, a căror valoare nu depășește 100 de unități convenționale, o pedeapsă identică ca și în cazul persoanelor care au pretins, au acceptat sau

au primit remunerația ilicită în discuție, *i.e.* amendă în mărime de la 1000 la 2000 de unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, așa cum prevede articolul 324 alin. (4) din Codul penal.

19. La rândul ei, Curtea a menționat că modificarea textului de lege contestat în sensul dorit de autoarea excepției excede competenței instanței de contencios constituțional, care se pronunță doar cu referire la constituționalitatea actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului (a se vedea DCC nr. 20 din 11 februarie 2019, § 20). Legislatorul, în conformitate cu articolul 72 alin. (3) lit. n) din Constituție, este cel căruia îi revine sarcina de a stabili sancțiunile normelor penale.

20. Curtea nu găsește niciun motiv pentru a se distanța de această abordare.

21. Mai mult, Curtea observă că autoarea acestei excepții de neconstituționalitate a invocat un argument nou. Ea a pretins că sancțiunea articolului 325 alin. (1) din Codul penal ar fi disproporționată și inumană, deoarece privează persoana de mijloace de existență pentru o perioadă îndelungată de timp.

22. Curtea reține că stabilirea limitelor de pedeapsă ține de marja de discreție a legislativului, care nu trebuie să afecteze principiul proporționalității. Parlamentul trebuie să estimeze, *in abstracto*, în funcție de o serie de criterii, printre care și frecvența fenomenului infracțional sau gradul de pericol social al acestuia, care sunt limitele de pedeapsă potrivite.

23. Curtea nu a fost convinsă de argumentele autoarei sesizării că sancțiunea articolului 325 alin. (1) din Codul penal ar fi disproporționată. Prin adoptarea sancțiunii pentru corupere activă sub formă de închisoare de până la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale, Parlamentul s-a plasat în interiorul marjei sale de discreție (a se vedea DCC nr. 167 din 20 decembrie 2018, § 18-20).

24. În fine, Curtea notează că instanțelor de judecată le revine sarcina de a individualiza în fiecare caz particular pedeapsa care trebuie aplicată unei persoane, luându-se în considerare toate circumstanțele relevante. Acest fapt reprezintă o garanție în vederea realizării principiului proporționalității pedepsei.

25. Având în vedere cele menționate *supra*, Curtea conchide că excepția de neconstituționalitate trebuie respinsă ca inadmisibilă.

Din aceste motive, în baza articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „se pedepsește cu închisoare de până la 6

ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale” din articolul 325 alin. (1) din Codul penal, ridicată de dna avocat Anna Aladova, în dosarul nr. 1-255/2017, pendinte la Judecătoria Comrat, sediul Ceadîr-Lunga.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Vladimir ȚURCAN

Chișinău, 25 noiembrie 2019

DCC nr. 124

Dosarul nr. 137g/2019